

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:
Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesegyre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajczár.
Külföldi csopán a kiadóhivatalnál lehet B.-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:
Öt hasábos petitsor 6 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilvántartó garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többesreli hirdetések
juttatásán csak külföldi. — Bel- és külföldi hírlapok számára
hirdetményeket elfogad Háy Károly hirdetmény-közvetítő
irodája Budapesten, Nagykereszt-utca, 8. szám.

A lap szellemi részére s a nyilvántartó vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.
Külföldi pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1880-ik évfolyamának 2-ik felére.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt
Évesegyre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz csi-
mezve, — legcselezszerűbben postautalvánnyal —
a nyomtatandó példányok s pontos szétküldés tekin-
tetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtájdonoz.

Horváth Danó,
fel. szerk.

A község érdemes bírájáról.

A „N. L.“ f. é. 20-ik számában megemlítém, hogy
a községi előljáróságokat másként kellene szervezni
s hogy miként? arról más alkalommal ígértem szólni.
Beváltom szavamat.

Midőn amott — gazdálkodási szempontból —
ast a javaslatot tevém, hogy a kormány cassálja a
financzokat és a tanfelügyelőket, mert amazok teendőit
a községi előljárók, emezekét pedig minden vallásfo-
lokezereti lelkészek és az iskolaitanács ingyen végeznek:
(de persze másként szervezett előljáróságok) önkényt
azon kérdés merült fel, hogy miért kellene hát a köz-
ségi előljáróságokat másként szervezni?

a) Azért, mert az 1871-iki XVIII. t. cz. helyte-
lenül szervezte azokat.

Nagyon nagy hibája az az 1868–80-iki törvé-
nyeknek, hogy azok majdnem átaljában csak elméle-
ten alapulnak; s gyakorlati tapasztalás vajmi kevés
találtaik bennük. S ezen nem lehet egy részt csodál-
kozni; mert hisz tudjuk, hogy azokat oly törvényhozó
honatyák alkotják, kik születésüknél fogva soha sem
voltak közelebbi viszonyban vagy ismeretségben a
kormány szervezett legvégsőbb fokú tisztviselőivel, a
községi előljáróságokkal, soha sem viselték ezen tiszt-
ségeket, soha sem tanulmányozták a valódi falusi életet.

Ha ők mindnyájan tudományukat a legelső lépéső
— a falusi iskolán — kezdve mindvégig a nyilvános
tanodákon szeresték volna meg: bizonyosan oly tör-
vényeket alkotnának most, melyek a nemzet vértől
származva, a nemzet vértől, szokásaiban, természet-
tében gyökereznek; holott most a nagy zöld asztalnál
theoriából faragják a sok §-t, melyek aztán a praxis-
sal homlokegyenest ellenkeznek.

Miért volt híres katona, szeretett parancsnok a
híres Simonyi őbester? mert a katonai élet legelső fo-
kától felmagasodva, ismerte legénysége természetét,
erejét, szellemét s abhoz alkalmazkodott!

Miért lelkesült a magyar századok után még most
is s lelkesülni fog ezred évek multával is halhatlan
nagy király dicső Mátyás nevének említésénél? Mert
az népének természetét személyes tapasztalatai által
kitanulván, népszerű törvényeket adott.

Ezzel tehát azt akarom bebizonyítani, különben
főlöleget, mert azt a legkisebb iskolás gyerekek is
tudja, hogy a helyes, okos és észszerű törvények
a honpolgárok — a haza — boldogságát állapítják
meg; a viszás és észszerűtlen törvények csak a nép
elégületlenségét, veszedelmét eszközlik.

b) Azért szükséges másként szervezni a községi
előljárókat, hogy azok mindegyik tagja tudjon meg-
felelni a maga hivatalának, s ez által a közigazgatás
szánandó állapota megszűnjék; az igazságszolgáltatás
a kisebb polgári peres ügyekben (bagatel) egyszer
valahára belejőjön az öhajtott zerékvágásba s azon
haladva, elérassék a cél, mely az ezen t. cz. alkotá-
sával kiltatásba tetetett: a gyors és olcsó igazságszol-
gáltatás. (Sokan azon nézetben vannak, hogy leggyor-
sabb és legolcsóbb igazságszolgáltatás volna: a dörce.)

c) Azért: hogy ez által ha nem egészen szűnnék
is meg az állami deficit, de bizonyosan annak nagy
mérvbeni apasztására szolgálja.

A jelenlegi közigazgatási rendszer mellett a kö-
zigazgatási hivatalokban mindenütt halmozban állanak
a restantiában levő ügyek, és pedig azért, hogy a
községi bírák a kiadott rendeleteket vagy sehogy vagy
nagyon lanyhán fogatosítják. Miért?

Mert vagy nem értenek hozzá, vagy nem akarják,
mivel érdekükbe ütözik a sok ságor, koma miatt a
rendelet fogatosításaa.

Nem hiszem, hogy a magyar állam területén lévő
községi bíráknak egyegyedrezo intelligens egyének-
ből állana? Tehát kicsoda, micsoda most már az a
községi (falusi) bíró? Egy nagy semmi, egy nagy pic-
tus masculus! egy nagy bodzafa bunkó! az ügymenet
gátja!! Tiszttelelet a kivételékeknek.

Körjegyzőségünkben négyötöd része a bíráknak
mindössze annyi tudománnyal bír, hogy nevét nagy
nehezen letudja írni. Nem absurdum e az aztán, hogy
a törvény a mai világban az ilyennek jogot ad arra,
hogy a gyűléseken elnököljön, hogy a peres (bagatel)
ügyekben bíráskodjék? Bíráskodik bizony a körjegyző,
aki a fajankó bíró helyett bíró, jegyző, bakter, rend-
őrtb. egy személyben. A jegyzőnek bíró nélkül sem-
mit sem szabad tenni, s a felsőbb hivatalok mégis
ast akarják, hogy a jegyzők tegyenek meg mindent!
A rendeletek, a végzéseek a körjegyzőhöz érkeznek,
hogy azokat a bírákkal közölje, hogy azok teljesíté-
sére a bírákat elutasítsa, hogy őkét e végett kétszer-
háromszor megsürgesse s hogy végre mégis aztán maga
tegye meg!

Ha ezt az életet úgy tapasztalták volna a tör-
vényhozó honatyák: bizonyosan a jegyzőknak adták
volna azt a jogot, a melylyel a bírák vannak fel-
ruházva.

Ha behatóbban fontolgatjuk ez ügyet, rá kell
jönni azon meggyőződésre, hogy nem körjegyzősége-
ket, hanem körbíróságokat kellett volna állapítani.

Meg ne ijedjenek jegyző urak; mert nem azt
akarom indítványozni, hogy szűnjék meg az önk
működése, hanem a címük változzék meg; mert mű-
ködésük folytán megilleti önéket inkább azon cím:
„körbíró“, mint körjegyző. Tehát csak a címüket
megváltoztatni s hatáskörüket meg bővíteni indítvá-
nyozom én!

(Vége köv.)

Dorcsányi Ferencz.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(Június 14-én.)

(Távollévők: Beniczky Gyula, Bozó Pál, gr. For-
gách Antal, Sczitovszky János és Ebiczky Emil).

Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ő méltósága
pont 10 órakor megnyitván az ülést, jelenté, hogy
Beniczky Gyula és gr. Forgách Antal urak távolléte
igazoltnak tekintessék, minthogy nevezettek gyöngél-
kedésük miatt akadályoztattak a mai ülésen meg-
jelenni.

Nevezettek távolléte igazoltnak vétetvén az ülés
napirendre tért.

Felolvasatott az alispáni jelentés.

Az alispán, mint helyettes elnök által tárgyalást
nem kívánó ügyek elintézéséről felvett lajstrom fel-
olvasatván, tudomásul vétetett.

Molnár István, Matus Pál és Dornyik Jánosnak
a hadseregéből való elbocsátási ügye pártolólág felter-
jesztetik.

Medve István, Somoskewy József, Hurray Antal
és Renhardt András nőtülési ügye szinte pártolólág
felterjesztetik.

Madách Károly alispán, küldöttségi elnök betér-
jeszti azon küldöttség munkálatait, mely az árva-pénzek
kezelése tárgyában utasítva volt javaslatot készíteni;
ezen javaslat, mely a mostani viszonyokhoz képest a

pénzkezelésre, a modern kezeléének megfelelő intéz-
kedéseket czéloz életbe léptetni, sokasorosítandó s a
bizottsági tagoknak kiadandó lesz a végből, hogy
arra észrevételeiket a jövő éléig tegyék meg.

Komjáthy Anselm főjegyző előterjeszti Somogyi
Zoltán szabiró jelentését a nőtincsi körjegyző elleni
fegyelmi ügyben. Ezen jelentés szerinti az illető kör-
jegyző megdorgására méltónak ítéltetvén, az ellene
folyamatba tett fegyelmi eljárás beszüntetik.

A kir. törvényszék átirata Bagyinszky István
ellen indítandó vizsgálat tárgyában — Oláh József
szabirónak kiadatott.

Hanzély Márton a szabiró jelentése Bajnóczy Sán-
dor herencesényi plébános kérvénye folytán a heren-
csényi előljárók megazamoltatása s évi fizetésének
behajtása tárgyában. Minthogy eljáró szabiró a plé-
bános úr hátrálékos lelkész díjait behajtá, az előljá-
róság ellen emelt azon panasz azonban, mintha azok
nevezett lelkész úr behajtott pénzeiről be nem szá-
moltak volna, s vizsgálatból alaptalannak derült ki,
a szabiró eljárása tudomásul vétetett s B. S. lelkész
úr pedig panaszával elutasított.

Tamasz Antal gyógyszerész kérvénye az iránt,
hogy Kis-Terennén gyógyszerértárt állíthasson, a bel-
ügyminiszteriumhoz pártolólág felterjesztetik.

A m. kir. belügym. Lok Ferencz panaszát Fűrty
Béla körjegyző és Pinter László a. sapi bíró — Átmen-
vizsgálat elrendeltetik.

Kemény Károly szabiró vizsgálatából kiderültvén
az, hogy Hess Israelnek Kálló község bírája és jegy-
zője elleni panaszja alaptalan; s panaszával eluta-
sittatik.

Felbbrzés Gilber Gáborné kis-terennai lakosnak,
azon alispáni határozat ellen, mely őt másodfokúlag
Fischer Mihály feladása folytán regale csonkítás miatt
50 frt bírságban s a csap alatti italok elkobzásában
marasztalta.

Huszár úr — a regalét — a privilégiumok
végvonaglásának tartván, minthogy a regalé csonki-
tások csak igen nehezen puhathatók ki, a felderített
esetben a legzigorúbb büntetés alkalmazását indít-
ványozza.

Pokorny Gusztáv a regale jogot, oly dologban
vagyonnak tartja, mely a tulajdon csonkításával egy
kategorióba esik. Ő is a legzigorúbb büntetés alkal-
mazását találja indokoltnak.

Harmos Gábor az alispáni javaslat mellett
emel szót s a legmagasabb bírság alkalmazását azért
nem véleményezi, mert a szolgabírói határozat indo-
kaiban azon körülmény, hogy Gilber Gáborné regalé
csonkítás miatt már egyszer büntetve volt nincs
beigazolva.

Komjáthy Anselm az előiratokból jelenti, hogy
Gilber Gáborné regalé csonkítás miatt már egyszer
büntetve volt.

Reményfy József Huszár István indítványát
pártolja.

Ezek után az alispáni 2 od fokú határozat meg-
változtatott, s a szolgabírói első határozat fogadtatott
el, mely Gilber Gáborné 100 frt bírságban és a kö-
vetkezményekben marasztalta el.

Blumenthal Fülöp csegi lakos — Plachy Tamás
panaszja folytán hasonlólag 100 frt bírságban s a csap
alatti lévő italok elkobzásában marasztaltatott.

Balázs Ferencz szabiró utasított, hogy Heliczser
és Dautsch verőcsei téglagyárosok ellen a 150 frt bí-
rságot hajtsa be.

Inségügy. A jelentés, melyszerint az inség
szűnőfélben van, örvendetes tudomásul vétetett. A
20000 frt segedelmi összegből a mult hóban csupán
Bárna községének utalványoztatott ki 100 frtnyi köl-
csón. A kiutalványozott összeg összesen: 2754 frt.

Reményfy József kérdést intéz, hogy van-e
arról tudomása a bizottságnak, miszerint Tóthfalu
községében 240 hold szőlőterület szorosa zár alá ha-
lyoztatott, mert ezen területen a phylloxera pusztításai

soroghoz 4, a honvédséghez 3, Losoncz városa mint önálló sorozó járásból a hadsereghez 1, a honvédséghez szintén 1 egyéni sorozott be; a b-gyarmati, szécsényi, füleki, asztráki és nógrádi sorozó járásokból a hivatalos tudósítások még nem érkezvén be, a felülvizsgálat eredményét előterjeszteni még nem áll hatalmamban.

A közigazgatás terén semmi oly mozzanat, mely a folyó ügyek rendszeres menetét és kezelését akadályozta és gátolta volna, nem fordult elő.

A közbiztonsági állapot az elmúlt évben általában véve kielégítőnek mondható.

A közigazgatási bizottság határozatairól vezetett nyilvántartási jegyzék szerint a bizottságoktól még 6, tanfelügyelőtől 1, adófelfelügyelőtől 1, szolgabíráktól még 6 tárgyra nézve nem érkeztek be a jelentések, azok megfelelő beérkezését megvárni kötelességemnek ismerendém.

Kelt B. Gyarmaton, 1880. június 13.

Madách Károly,
allpás.

A fillokszéna-ügyhöz.

Egy vezetett csata híre nem kelthetett volna nagyobb megdöbbenést vidékünkön, mint a Tótfalu és vidékén fellépott fillokszéna pusztítás. Nagyon jól tennek a lapok, ha eme, reánk nézve mondhatni végzetes ügyről minél előbb foglalkoznának, hogy a sokszoros északlasi által kelletlen indolenciáinkból kiemeltetvén, a sok, cél nélküli készülődés és szóbeszéd után valamit igazán tegyünk is, a ne várjuk be egészen Franciaország sorsát, hol köztudomás szerint 2.450.000 hektárnyi szőlőnek fele már menthetetlenül elpusztult.

Magyarország népességének egy jó része a szőlőkben bírja fő jövedelemforrását, melytől ha olesik, kenyerre lehet ugyan ahogy úgy, de hogy adóját, dézsmaváltását, miből fizeti, a hogyan fedezi legszükségesebb kiadásait, azt csak az isten tudja. Esetleg a szőlők elpusztulásával egy igen furcsa új kérdés fog felmerülni a dézsmaváltási teher miként leendő további törlesztésében.

Az igaz, hogy szerencsétlen várm. és kereskedelmi politikánk folytán az utolsó években csaknem ajándékban adtuk borainkat, melynek a legutolsó évben egyik oka az is volt, hogy hírlapjainkból csak ez év március havában tudtuk meg azt, hogy Franciaországban mily kevés bor termelt. De dacára eme olesáságnak, a szegény nép, nem kerülve szőlőjének megművelése közvetlenül pénzébe, annak jövedelmét mindig netto jövedelmének tekintő.

A fillokszéna betegség ellen eddig alkalmazásba vett, vagy venni szándékolt gyógyszerközök, nevezetesen: a szőlőtáplásnak víz alá merítése, a szénkének-geli eljárás, szőlőtáplásnak az amerikaiakkal leendő felszerelése, a szőlőtermékeivel üzletkedés betiltatása, a megtámadott szőlők kiirtása, és óvó gyűrű készítés legnagyobb részt vagy sikertelen, vagy kilyhetetű, vagy kétséges, s mintán a betegség ellen — úgy lát-

szik — hasztalan várjuk a jó gondviselés intervencióját, mégis csak nekünk kell lenni valamin. Ha behatón gondolkozunk a fennbéli jelzett eljárások felett, kétség kívül legerősebb vezetőbbnek igérkezik az irtás, mely által az állatkáknek életfeltételei támadtatván meg, nekik is el kell pusztulniuk. De hogyan történjek az irtás? Nem úgy mint eddig, hogy t. i. a megtámadott területnek neki állott aránylag kevés munkás, nagy sokára kiirtották az inficiált részeket, elegettek a kiirtott gyökereket és tökéket, hozzá csatoltak még a meg nem támadott részeketől talán tíz méternyi szinten kiirtott óvó gyűrűt, s ezzel meg volt tőve minden.

Jól tudjuk, hogy éppen a növényi fillokszéna egy része repülő szerekkel bír, s ha bár az állatka tökéletlensége miatt egyszerre ugyan messzire nem repülhet, de mégis képes a veszélyt aránylag rövid idő alatt elég gyorsan tovább vinni. Tudjuk azt is, hogy a törvények bár mily szigorúak legyenek is, azért a könyelmű és együgyű ember a szőlő terményeit pl. a feltűzelendő venyigót sokszor a harmadik falu határából is elviszi s éppen úgy tehot a szőlőgyümölcsökkel is.

Szegény hazánkunk még most csak egyes helyein észlelhető a veszély. Abszurdumnak látszik ugyan, amit mondanod vagyok, de csakely vélekedésem szerint, ha a bajt a sikernek némi reményével akarjuk megtámadni, s hogy megmentsük a mi még menthető, nem lehet más mód, mint a megtámadott részt, ha még oly csakély is az, a vele egy folytonosságban lévő összes szőlőtelepekkel lehető gyorsan kiirtani, nem tekintve arra, hogy a kiirtandó területnek 90 % a még körmentes, szóval: hogy az óvó kör szélessége ne tíz, hanem esetleg 1000 vagy még több méter is legyen.

A mi az előzetességek és a fogantatás stb. mikéntjét illeti, az a törvényhatóságokkal kezelt fogó kormányt illeti. A legfontosabb az, hogy amit történik, az ily roppant veszéllyel szemben minél előbb és minél tökéletesebben történjék.

A napokban olvastam nagyérdemű szaktudósunknak Herman Ottónak a „Pesti Napló“-hoz intézett ügyszóló és az egész fillokszéna-ügy eddigi állami kezelését megvilágító levelét. E levél olvasása méltán a legnagyobb keserűséggel tölti el az ember keblét. Belőle azt is láthatjuk, hogy nálunk mi és hogyan történik a kulcsok mögött. Mi lesz az olyan államból, melynek kormányfőjénél csupa pártidekből vagy talán ühilt-ségből csak hogy nekik legyen igazuk, akké, térnek a legközérdekeszerűbb dolog felett is unapirendre, mint azt nekünk Herman Ottó levelében elbeszélte. Nem tudják, vagy nem akarják tudni azok, hogy „Salus reipublicae suprema lex.“

Tolmácsan, 1880. június 13.

Perényi Gábor.

Hírek.

Hymen. Antóny Béla kir. törvényszéki jegyző ur kedves leányát Arankát, a hó 15-én vezette oltárhoz Morvay Károly ur. Násznapok voltak Harmos Gábor és Szerényi Gábor közigazgatási tisztviselő urak.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám főispán a hó 13-án éjjel 10 órakor érkezett a székvárosba, másnap 10 óráig kihallgatást tartott, 10-től d. u. 2 óráig a közigazgatási bizottságban elnökölt, azután pedig késő estig számonkérő széklet tartott. F. hó 15-én d. u. 11 órakor távozott Budapestre. A közigazgatási bizottsági választott tagok közül a 14 ki teljesen részt vettek: Gr. Czebrján László, Hanzély László, Huszár István, Pokorny István, Reményfy József és Sróter Alfréd urak. — Pokorny Sándor Losoncz város érdemes polgármestere a hó 14-én B. Gyarmaton volt, s mint vendég részt vett a közigazgatási ülésen is. — Br. Rozner Ervin nagyváradi jogtanár f. hó 14-én a főispánnal tiszteltgett.

Losonczon a szabaddómíves páholy végleg alakult f. hó 13-án. Az ülésen részt vett Pulszky Ferencz ur is, kinek tiszteletére nagy bankett rendeztetett. Az ülés 9 óráig éjjel után 1 óráig tartott.

A b-gyarmati tűzoltó egyesület júnián f. hó 13-án tartatott meg, a nyirjes erdőben. Az ezt megelőző diszgyakorlat reggeli 8 órakor vette kezdetét. A tűzoltóság majdnem teljes számmal rukkolt ki a mászóházhoz, mely előtt a gyakorlat élénken s oly ügyességgel tartatott meg, hogy az ott nagy számmal megjelent közönség több ízben tapsal adott kifejezést tetszésének. A vendégek között ott láttuk Dacó Pál országos képviselő urat is. Különösen kiemelendőnek tartjuk a mászó bravúrokat, akár a gymnastikai produktiókat, akár pedig a szabályszerű ügyes és gyors mászás kifejtésében. A legügyesebb mászóknak bizonyultak: Köhn Lipót, Luby Sándor, Manóssy Alajos urak, de a többi sem vallott kudarcot. Luby Sándor ur az ő ül magasságú mászóháztól pusztán kézzel mászott le. A szivattyúsok is kitűnően működtek, s úgy a fel, mint a leszerelést kifogástalan ügyességgel végezték. A vezénylő parancsnok, Baintner Ottó ur volt

kinnek vezényelése alatt minden mozzanat pontossággal tettelet meg. Kövy Tivadar főparancsnok ur, noha gyöngékedő állapotban volt, mégis megjelent a gyakorlaton, s méltán öröndömetelt hogy az egyesület tovább edzettebb és életrevalóbb. Délután 3 óra felő összehívó íratott, s az egyesület tagok közül többen sorakoztak, a nyirjesbe leendő kirándulás végett, s noha sőtét felhők torzósultak az égen s az eső per-metezni kezdett; ezen jelenségek nem tartották vissza az egyesület tagjait. Két óra után csakugyan elindultak; Ház Farkó indulója úgy az esőt, mint a felhőket eloszlatta. Az erdő táncbelyisége Baintner Ottó ur fáradsága és bizony nem kevés áldozat készítése folytán igen izletesen fel volt díszítve. A közönség — a borongó idő dacára 5 óra felő tömegesen érkezett. A táncbely, noha a selette kihűzt panyvázatot a 12 ki vihar (H. D. úr roppant mulatságára) összerúszta tépte, elég árnyékos volt, s így a fiatalok csakhamar tánczra perdült. A tánc nagy animóval folyt 8 óráig, mikor aztán a kedves, szép és jó hangok úgy a fiatal-ság, de főleg az öregeknek öröme pompás ozonát találtak fel, melyhez rangkülönbség nélkül fogdorták össze a vendégeket hájos és szelleműs bölgyeink, kiket most a szerkesztőség referensének egy brassó hagyott asztal mellől legjobban alkalma volt összeírni. Ott voltak: Algóver Vilma, Aninger Ilonka, Bagi Tilla (Budapestről), Blasko Jánoska (L. Nyényéről), Bogovics Kaszi, Bohus Gizella, Csefalvay Irén, Detrich Margit, Felsenburg Malvin, Fölkel Mariaka, Friederky nővérek, Galgóczi Mariaka, Hanzély nővérek, Hatiser Margit, Hell Guzzi, Horváth Mariaka, Kapor Anna, Kassa Gizella, Kék Blanka, Koczaurok nővérek, Köhn Szidónia, Lévy Ilka, Madách nővérek, Malatinszky nővérek, Mezey Rózsika, Nedics Lencsi, Reinhardt Ilonka, Stiller Emma, Weisz Erzsébet stb. Az egyesület iránt szép tiszteletet tanúsítottak azon bölgyeink, kik a vidékről sereglettek össze, hogy a mulatságot becses megjelenésükkel annál díszesebb tegyék. Közönség ezért az egyesület nevében: Bárá Pongrácz Anelmné, Detrich Zsigmondné, Hanzély Lászlóné, Galgóczy Bó-láné, Madách Károlyné, Novák Sándorné stb. ürhöl-gyeknek. Városi ürhölgyeink közül Kövy Tivadarné és Baintner Ottóné kívül ott voltak: Aninger Nándorné, Berzel Henrikné, Dassanyné Elek-né, Elheniczky Flórné, Guttmann Istváné, Hoffmanné, Jakobovics Józsefné, Karlik Jánosné, Klein Jánosné, Mauóssyné és Angyalné, Melicher Ferencné, Milován Arkádiné, Molnár Jánosné, Piróth Károlyné, Pribil Antalné, Rosenbaum Zsigmondné, Schlezinger Mór-né stb. A felsorolt nevek mindmegannyi fiatallembert, fér-jét, barátot vonzottak magok után; úgy, hogy ezen mulatságról el lehet mondani, hogy az eddig adott tűzoltó majálisok között a legsikerdűbb s legnép-sebb volt. Az első négyest 40 pár, a másikat már közel 50 pár tánczolta. A parancsnokság azonban méltán rossz néven vette, hogy főleg iparos osztályunk-ból több egyén, ki szerencsésének tarthatná, hogy egyszer másszor alkalma lehet szebb miveltésű pol-gártársakkal összejöhetni, — mintegy tisztelet szertan ez alkalomkor valahol piúze mulatságot rendezett. Nem azért hozzuk ezt fel, mintha talán nagy anyi kellene fektetni ezen indokolatlan tiszteletre, csak jóakarólag figyelmeztetjük az illetőket (mert hisz nél-külök is nagyon sikerült ezen mulatság), hogy az ilyen tisztelet az egyesület érdekeinek hasznos szolgá-latot nem tesz. A tűzoltó egyesület főképp az iparos osz-tálynak kell megbecsülni, mert a tűzoltó egyesület a polgári erények fejlesztésére nagy befolyást gyakorol. Oly demokratikus szírt ez uraim! melyen az aristok-ratia hullámai is megtörnek. Aki ily egyesületet félreértett szeszélyeskedés miatt, tisztolni és becsülni, annak ér-dekeit minden irányban emelni nem tud, vagy nem akar, az rossz polgár, rossz hazafi! Éljen a tűzoltó egyesület!

Tűz. B. Gyarmaton f. hó 14-én reggeli 3 órakor tűz ütött ki a Szécsényi-utczában. A sora gonosz játé-kának vagy rosszleltű kiszámításnak tulajdonítható-e ezen tüzeset? Tudvalevőleg a tűzoltók ekkor állin-góztak baba a majálisról s csak kevesen voltak azon helyzetben, hogy a tűznél minden akadály nélkül meg-jelenhessenek; de e kevés elszánt bátorsággal rohant a lángoknak, hogy azt megfékezve, a továbbéget meg-akadályozza. Ez elszántságnak tudható be az is, hogy az egyesület egyik derék tagja, Ház Sándor ur ottas közben leest a házról, s több helyen majdnem veszélyesen megsérült. A bajt azonban már kiheverte.

Köszönet. B. Gyarmat városa f. hó 17-én tar-tott köpv. test. közgyűlésén elhatározta, hogy Fejér-váry Géza honv. államtitkár urat, ki a házárnya ügyében a végleges intézkedések megtétele végett a napokban B. Gyarmatra fog jönni, a lehető legnagyobb tisztelettel fogadja. Baintner Ottó és Reményfy József urak felajánlották fogadtatást, melyeken az államtitkár ur Vácra ide és vissza fog utazni. Ribán különöség fogja várni, s a megérkezése napján tiszteletére dísz-lakoma és fakijázeze rendeztetik. A fakijás rendezés alkalmi szónokul Harmos Gábor ur keretelt fel.

a kínai és japán nemzet islése szerint ennek gyárt-mányaival és iparkészítményeivel van butorozva.

A butorzatban egyáltalában a kényelemmel a pompa párosul. A második emeleti karzatról gyönyörű kilátás nyílik a tengerre, melynek smaragd zöld hullá-main a habok fehér tajtékja úszik, s a távolban blazkék lobog tova kifeszített vitorlákkal a karcsú árbócos hajó. Az átellenben lévő oldalon a tenger az éggel látszik csökölődni, mintha a nympák s az angyalok me-nyegzője volna. Az egyik oldalon az égbeérő havasok csúcsán az örökös hó csillámlik a ködlepel alatt, míg a másikon, a körben épített Tricszt felett mosolygón sötét a felhőben olasz ágról a játéki napugár. S ha olykor-olykor a bőra sűrűlő rémélvel közelog és fel-korbasolja a tenger hullámain, azok dühösen csapják habjukat a sziklákhöz, de a palota áll rendületlenül.

Mikán halála után Charlotta is elhagyá a palotát, mert itt minden tárgyhoz szomorú emlék volt fűzve, mely felébreszté a múltnak rémes árnyait. Azóta Ferencz József tulajdona. Ferencz József 5 év előtt a tricszti Mikán szobor leleplezése alkalmával volt itt utoljára. Albrecht főherceget e napokban láttam a tricszti színházban.

Midőn Velenczében a sz. markuséri királypalotá-ban jártam, a vezető figyelmeztetett, hogy Ferencz József bitorzá azt, be ily fényesen. És azóta az olasz királyó lett.

Midőn hajóra szálltam, egy antik faragású oroszán tűnt szemembe, mely ott ül a tengerbe nyúló, épített földnyelv felett. „Ez mexikói győzelmi tropha“ mondá vezetőnk. Mogorva tekintet Abrázol a kódaráb, mintha azt mondaná: „Charlotta nincs itt, Miramár — mire-már...“ 8-én utolsót pillantva a palotára, eszembe jött a múlt s a jövő, és meghatva sohajtám: „multadban nincs öröm, jövőben nincs remény“.

Winter József.

Gyászír. Kithka János legéni lelkész f. hó 18-án temetett el 74 éves korában. Temetése alkalomával Gaál Mihály és Farkas Géza lelkész urak kitűnő gyászbeszédekkel tartottak. Béke poraira!

A b. gyarmati tűzoltó-egylet által rendezett táncmulatság bevétele 175 frt, kiadása 90 frt 60 kr. tisztajövedelme 84 frt 40 kr.

A magyar-francia biztosító társulat mai hirdetését a mező gazdasággal foglalkozó közönség becses figyelmébe ajánljuk.

Ahik Jankó János genialis hazai művészünk, Mehner Vilmos által sokszorosított — két gyönyörű képét, a Népdalt és Csárda előtt annak idején birtokukba vették, bizonyára örömmel értesülnek, hogy ezen remek műlapok párképei is elkészültek, a bármely könyvkereskedés útján megszerezhetők. Az egyik a „Népmonda”, a jeles művészek talán legremekesebb compositiója; maga egy szép költemény s a Népdalnak minden tekintetben méltó párja. A másik a „Pulyka tolvaj” humoros tárgyú s elragadó kedves kidolgozása. Ami a színnyomatot illeti, az a legkülönösebb mit a művészet ez ága létrehozott — és magasan fölülte áll azon „jutalomképek”-nek, melyeket holmi német colporteur firmák armer raizonderjei akarnak pókbendi nagyszájúsággal feltukmálni a magyar ember hátára. — Különösen ajánljuk e képeket a kaszinóknak, olvasó-egyleteknek, iskoláknak stb. Különben egyesek is igen könnyen hozzáférhetnek, mert nem kell mind a négyet egyszerre megvenni, hanem külön is kaphatók s egyenként ára csak 4 frt 50 kr. — Egy év előtt még nem voltak mindenkinek hozzáférhetők, mert Mehner Vilmos csakis az általa kiadott Petőfi költeményei verőinek adta, most azonban már bárki is megszerezheti.

A b. gyarmati rom. kath. elemi iskolában az 1879—80. tanévi zárvizsgák a következő rendben tartatnak meg: június 22-én d. e. 8—12 óráig az I. és II. osztály vizsgája; d. u. 3—6 óráig az I. leányosztály vizsgája; június 23-án d. e. 8—12-ig a III. és IV. osztály vizsgája; d. u. 3—6-ig a II. és III. leányosztály vizsgája; 6—7-ig a négy osztály tornavizsgája.

A nógrádi tanfelügyelőség, valamint a megyei tanfelügyelőség és annak központi választmányának ismételt megbízása következtében van szerencsém a szirákai járás területén lakó tanító urakat bitfelekezeti különbség nélkül a „Szirákjársai tanítókör”-nek végleges megalakítása céljából Szirákban f. évi június 25-én d. e. 10 órakor az ev. iskolában tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Vanyarczon, 1880. jún. 18. Osztrócsa Lajos, vanyarci tanító.

A bor bűsítésének legújabb módját a szklabonyai kormcsáros akképen találta fel, hogy a télen udvarában készített jégverem jegét — melyet a közönség az egészségügyi törvény értelmében fuvarozott be — nem a palacsok körül, hanem a palacsokba rakja, két lyvet tűvén agyon egy csapárra: meg is szaporítja és meg is hűsíti borát. Másépp kár volna — ugymond — a drága jégvizért. Nem ajánljuk utánzásra.

Varga Fülöp és Tóth György kisujfalusi dolgozók Veszélka Miklósnak lovát, mert nem birtárokot ugrani, a legelőn lezáratták, megnyúzták és a bőrét 3 frton eladták. A bór árán pálinkákat és kalapot vettek, melyet jelenleg is hord Tóth György. A pajkos falusi suhancok most a morre meg, nyeritnek utána. A fenyítő bíróságnak átadtattak.

Rövidhírek. Havas Gyula derék gyógyszerészünk a smekazi fürdőbe utazott 6 hétre f. hó 17-én. — A szirákai concert, mely a mai napra volt kitűzve, Blaháné közbejött betegsége folytán, az őszi napokra halasztatik. — Kis Antal, casinói gondnok névnapját bankettel ünnepelték meg tisztelői. — A helyb. tűzoltó egylet 15 ki közgyűlése helyeslő tudomásul vette a parancsnokság azon határozatát, mely Doman Dávidot az egyletből kizárta. A közgyűlésen Reményfy József hosszú és tanulságos beszédet mondott az egylet megszilárdítása körül szelidebb intézkedések követésére. Kövy Tivadar főparancsnok úr az egylet megszilárdításának alapjául a polgári becsületet tartja, mely nélkül az egyletet fenntartani és kormányozni nem lehet. Ha ellentétesen látszott is Kövy és Reményfy úr beszéde, mindazáltal a főlben t. i. abban, hogy a tűzoltó egyletet fenntartani polgári kötelesség, megegyeztek. — Az eszperességi közgyűlés B. Gyarmaton f. hó 15-én tartatott meg Veres Pál felügyelő és Wladár János főesperes ikerelnökök alatt. A részletes közlést térbiány miatt jövőre tartjuk fenn. — Színészeink e hét folytán igen sikeres előadásokat tartottak. F. hó 16-án „A szt. gáli vadászot” Bakó L., Deutsch A., Hajós J. és Mezei L. műkedvelő urak közreműködése mellett szép eredménnyel játszották. A műkedvelők jól állták meg helyüket, főleg Mezei úr játéka bizonyult be olyannak, mely dícséretre vált volna a szintársulat bármelyik tagjának. Ma a „Peleskei notáriust” adják. E héten kerül színre „Borjáné Marcsája” is. — Ipolyágon Ivánka István jeles tollú fiatal ember szerkesztése mellett júl. 1-től „Honti. Közlöny” című társadalmi hetilap

adul meg, melyet Hontmegye bivatals közlönyétől elfogadott. Gratulálunk a vállalatnak! — Smidli b. gyarmati exprókátor a mult napokban perbe fogott egy fiatal rókát, a miért ez a gonosz kis alperes cizrogatás közben három újat megharapta. Kerosetével elutasított és Smidli úr — nem is appollált. — Sipekén f. hó 13-án Balás Antal elnök úr vendégszerető házában tartatott meg a szécsényvidéki gazd. egyesület első vándor gyűlése. Részletes tudósítást jövőre adunk. — Losoncson a „vereskereszt” főkegylet f. hó 13-án Plichta Sománé úrhölgy elnökölte alatt megalakult. — A b. gyarm. ev. el. iskola vizagja Frenyo Gyula lelkész elnökölte alatt f. hó 16-án szép sikerrel tartatott meg. A üvendékek főleg a magyar nyelvben nagy előmenetelt mutattak föl.

Nyilatkozat. Távollétem miatt csak most értesültem azon hírről, mely a lapokban is közölve volt, hogy én Aranyos-Maróth mellett f. é. aprilis 30-án déltájban az úton megállítottam a két fegyveres rabló pénzemet elvitte volna. Az igazság érdekében kötelességemnek ismerem ezen hírt egészen alaptalannak és tévedésen alapulónak nyilvánítani. A mondott napon igen utastam arra, de az úton senki által meg nem állítottam. Patvarcz, 1880. június 14. Simonyi Kálmán.

A magyar kir. pénzügyminisiteről.

Mint hogy a vadászat megadóztatásáról szóló 1875. évi XXI. törv. cikk életbelépésével kapcsolatosan tett átmeneti intézkedések következtében, a törvény 8. §-ban foglalt azon határozatnak, mely szerint a vadászati és adózási tekintetben január 1-én kezdődik, az egyes feleknek kiadott vadászati jegyek megújításának időpontjára nézve még nem volt teljes érvény szerzésből, ennél fogva az idézett törvény gyakorlati végrehajtásának a jelzett irányban is egyöntetű szabályozása céljából hivatozással hivatali elődömnök 1875. évi július 19-én és 1876. évi augusztus 13-án 36079. és 39167. számok alatt az ország összes törvényhatóságaihoz intézett rendelkezésre szoros mihez tartás végett ezennel értesítom a czimet, hogy átmenetképen mindazon feleknek, kik a mult 1879. évben váltott és folyó 1880. évi július végeig érvényes vadászati jegyüket az idén megújítani kéri, továbbá mindazok számára is, akik az 1880. év második felében először folyamodnak vadászati jegy kiadásáért, a fél évre eső hat (6) forintnyi belyegilleték előzetes lefizetése mellett a kívánt új vadászati jegyek a f. évi december végeig terjedő érvényességgel lesznek kiállítandók, mely czélra a 6 forintost belyeggel ellátott violaszínű úrlapokat kell felhasználni.

Felhívom egyuttal a czimet, hogy a mennyiben ezen értékesztési vadászati-jegy úrlapok készletben tartott mennyisége a szükséglet fedezésére elegendő nem volna, a szükségelt úrlappéldányoknak az eddigi úton és módon való megszerzése végett idejekorán intézkedjék.

Gr. Szapáry.

A losonci hadparancsnokság átiratából arról győződtem meg, hogy a szertosan szabadságot és tartalékos katonák nyilvántartására hivatali közegok a nyilvántartási könyveket vagy épen nem, vagy nem szabályosan vezetik, a nyilvántartási napló havonként lezárva az illető parancsnokságokhoz be nem mutatattik, s ebből a legnagyobb zavarok fordulnak elő, a közegükben megjelent e czimeni egyének a jelentkezésre nem kényszerítettek.

Utastítottam felelősség terhe mellett ennél fogva a közegok előjárói a nyilvántartások rendszeres vezetése, a nyilvántartási naplónak havi lezárása után az illető katonai parancsnokságokkal leendő közlésére, végre pedig utastítottam, hogy a közegokben megjelenendő tartósan szabadságot vagy tartalékos katonákat azonnal, be nem várva az önkéntes jelentkezést, erre őket magok kötelezzék vagy maguk minden jelentkezés nélkül vegyék és az illető parancsnokságnak jelentsek be.

Madách Károly a. k., alispán.

Nyiltér.*)

Folyó 6-án Worthheim-cassántól a kulcs elveszvé, helybeli Osztráky János lakatos mester, saját szerkesztő kulcsával ezt oly ügyesen felnyitotta, hogy az ez alatt Builapestről hoztam érkezett gépész is bámulatának kifejezést adott. Kötelességemnek tartom a nevezett igen ügyes lakatos mesternek, elismerésemet és köszönetemet nyilvánítani s őtet a t. közönség partfogásába ajánlani.

Stiller Jónás, b. gyarmati kereskedő.

Piaczi árak B. Gyarmaton.

1880. évi június 14-én.

Egy méter mássa:
Tisztabuza 11 frt 40 kr. — 11 frt 60 kr.
Rozs . . . 10 frt 80 kr. — 11 frt — kr.
Árpa . . . 9 frt 30 kr. — 9 frt 50 kr.
Zab . . . 8 frt 80 kr. — 9 frt — kr.
Kukoricza 8 frt 80 kr. — 9 frt — kr.

Jegyzette: Szekcsen János.

Szerkesztői üzenet.

Tolmács. G. P. urnak. Kildeményét örömmel vessük a becses ígértét jövőre nézve kárjuk. Öszinte búválat!

Kelölő szerkesztő

Horváth Dnó.

*) E rovatban közlöttekért nemfelelős a Szerk.

Bérleti hirdetmény.

B. Gyarmat m. városát illető 4. fél éves bormérési jog gyakorlata f. 6. szeptember 29-től kezdődő 3 egymást követő évre ez évi július 6-án délelőtt 10 órakor a város tanácsstermben tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adadni.

B. Gyarmaton, 1880. június 18.

Bürlusz Mihály,
v. bíró.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága ezennel közbirró teszi, hogy a f. hó 22. és 23-ára kitűzött kéziálogok árverése nem fog megtartatni.

Hirdetmény.

B. Gyarmaton az Uri-utcában 638. és a Szügyi-utcában 693. sz. alatti házak, továbbá egy 3 holdnyi nagy kert, 3 darab különféle nagyságú fundus (lőherés) és a Fehérhegy alatt a legjobb helyen levő nagy pinceszabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonos úrv. Bozda Mihálynéval.

H i r d e t m é n y.

Mely szorint közbirró tétetik, hogy a bujaki főerdészethen alább nevezett fakészletek elárúsítandók, és pedig:

65 öl cserhasábbfa bő 4 méter méretű ára 7 frt.
549 „ tölgyhasábbfa „ 4 „ „ „ 6 frt.
231 „ vegyes gömbölűfa bő 4 „ „ „ 6 frt.
687 öl jómindőségű galyfa 4 méter méretű 3 frt 50 kr.
240 öl lecserezett gömbölűfa 8 s láb 4 m. m. ára 7 frt.

Egyes vevőknek és községi teületeknek a kik kellő garantiát nyújtanak biteleztük, és nagyobb vételmennyiség mellett a t. vevők árleengedésben is részesülnek.

Hirdetés.

B. Gyarmaton a nyári színház közvetlen társaságában levő, két külön részletből álló háznak bármely része, a hozzátartozó beltelekkel, illetőleg kerttel együtt szabad kézből örök áron eladatik. Venni szándékozó a vételár felől bővebb tudomást szerezhet magának a háztulajdonosné úrv. Popovits Tivadarnénál.

Hasonbéri hirdetmény.

Egy 582 holdból álló nógrádmegyei Lőcz községben fekvő tagosított birtok 1880. évi január 1-től kezdve 10 évre haszonbérbe adandó. A haszonbérleti öszi vetést, szántott földeket s gazdasági felszereléseket a meglévő marhaállománnyal és gazdasági épületekkel vezeti, tartozik azonban megfelelő ovadékok letenni. Közlelőbbi felvilágosításokat adnak, Baross Árpád Varsányban u. p. Szécsény és báró Roszner Ervin jogtanár Nagyváradon.

Árverési hirdetmény.

Mellyel közbirró tétetik, hogy a tekintetes ipolyási kir. törvényszéknek 1880-ik május 26-án 4226-ik sz. a. kelt. végzése folytán ifju Farkas Istvánnak a felső-paloitai 99-ik számú telekjegyzőkönyben + 1—6 sorszámok alatt bejegyzett rét s erdőből álló és 3071 frtra becsült ingatlanai, és a közép-paloitai 197-ik számú telekjegyzőkönyben + 2—6 sorszámok alatt bejegyzett, rét s erdőből álló és 2524 frtra becsült fekvőségei f. 6. június 24-én és pedig a felső-paloitai ingatlanokra Felső-Paloitán d. e. 10 órakor a közép-paloitai ingatlanokra Közép-Paloitán délután 3 órakor tartandó II-ik árverésen becsáron alul is elfognak adadni. — Bánatpénz fejében 10 % -ját készpénzben vagy állampapirban, a vételár pedig 90 nap alatt lesz lefizetendő.

Hederváry Antal,
a végrehajtató fél ügyvéde.

Hirdetés.

A magyar francia biztosító részvénytársaság Budapestén.

Következetesen azon elvünkhöz, hogy a biztosító közönséget a biztosítás minden ágában a legnagyobb kedvezményekben részesítsük, a szalmás termény és takarmánykészletek tűzbiztosítási díjjait is oly alacsonyakra szabtuk, minőket eddig egyetlen hasonló biztosítókat nyújtó társaság sem engedélyezett.

Kiváló súlyt fektetvén azonban az igazgatóság a hazai nagy és középbirtokosok megnyerésére, hogy e czélt annál inkább elérhesse, felhatalmazott engem a már a nélkül is igen alacsony díjtételeinkből jelentékeny leengedéseket tenni.

Azon reményben, hogy a n. é. közönség a máris oly nagy bizalomnak örvendő társaságot eddigi bizalmával továbbá is megajánlékkozza, és biztosítási ajánlataival engem mielőbb szoronséltetend, maradtam kiváló tisztelettel

A Magyar-francia biztosító részvénytársaság b. gyarmati fiigyekege.

Felsenburg Henrik: